

proces van verzuiling en ontzuiling, dat van grote invloed is geweest op de Werdegang van de gereformeerde bevolkingsgroep in de twintigste eeuw.

Behalve een *gereformeerde* en *verzuilde* organisatie was Vrouwen vu-Hulp ook een organisatie van *vrouwen*. Dit gegeven vormt een tweede referentiepunt van maatschappelijke betekenis in dit boek. Gezien de toenemende invloed van de vrouwenbeweging, die zich na 1900 in steeds bredere kring deed gelden, kan de vraag gesteld worden in hoeverre Vrouwen vu-Hulp een – specifiek-gereformeerde – vorm van vrouwenemancipatie was. Deze vraagstelling biedt de mogelijkheid de geschiedenis van Vrouwen vu-Hulp in een ander perspectief te plaatsen, hetgeen verhelderend kan werken. In dit verband wordt in het boek onder meer ingegaan op de veranderende rol van de vrouw in gereformeerde kring.

9

DANKBETUIGING

Ter afsluiting van dit 'Woord vooraf' mogen enkele dankbetuigingen niet ontbreken. Mijn erkentelijkheid geldt in de eerste plaats het bestuur van Vrouwen vu-Hulp, dat opdracht gaf tot het schrijven van het gedenkboek en mij daarbij de vrijheid liet de tekst naar eigen inzicht in te richten. Het werk aan het boek vond voor een belangrijk deel plaats op het Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences (NIAS) te Wassenaar, waar mij in het studiejaar 1998-1999 gastvrijheid werd verleend. De rust en de ruimte die dit instituut te bieden had zijn zeer bevorderlijk geweest voor de voltooiing van het boek. De historische commissie van de Vrije Universiteit, ingesteld door het College van Bestuur, dank ik voor haar bereidheid het gedenkboek op te nemen in de hierboven genoemde publikatiereeks. Het besluit om de reeks met een boek over Vrouwen vu-Hulp te laten openen geeft op passende wijze uitdrukking aan de betekenis die deze organisatie in de geschiedenis van de universiteit heeft gehad.

Bij het voorbereidende archiefonderzoek voor dit boek heb ik veel steun ondervonden van heer J. F. Seijlhouwer van het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme, van de heer R. H. M. van Kinschot van de afdeling Post- en Archiefzaken van de